

LA GRAN DIVA ES RETROBARÀ DE NOU AMB EL SEU PÚBLIC

Victòria dels Àngels: 45 anys de música

El pròxim dia 19 d'aquest mes de maig, la gran soprano Victòria dels Àngels celebrarà els 45 anys del seu debut al Palau de la Música Catalana. Dia per dia s'hauran complert exactament quatre decennis i mig del seu debut en aquest marc únic, fita que va significar el punt d'arrencada formal de la carrera de qui ha estat una de les figures més importants de la lírica universal de tots els temps.

Jaume Comellas

Victòria dels Àngels va debutar en un concert oficialment promogut per l'aleshores protagonista Associació de Cultura Musical i realment provocat pel grup d'amics, mecenes i mentors de la cantant que giraven a l'entorn del grup Ars Musicae, dirigit per l'avui venerable figura de Josep Maria Lamana.

Era l'any 1944 i entre altres temes Victòria va incloure una partitura amb text català. Concretament l'estrena de «Damunt de tu només les flors» de Frederic Mompou, sobre un poema de Josep Janés, molt probablement el *lied* català que més s'ha cantat des d'aleshores. En aquells moments la cantant barcelonina comptava 20 anys i la seva actuació va impressionar per una qualitat que l'ha caracteritzat per damunt de tot. La seva musicalitat, el seu instint musical nat. Victòria dels Àngels és, per damunt de tot, no una música, sinó tot ella música. Tot allò que passa per la seva veu i sensibilitat es converteix automàticament en música, sense necessitat d'aplicar-hi ulteriors epítets ni altres elements definitoris perquè la definició queda exhaurida en el seu art.

Però aquesta condició innata va comptar amb el suport d'una formació inusualment seriosa i intel·ligent dirigida pels membres del grup Ars Musicae, al qual va pertànyer la cantant entre 1941 i 1946. Persones que, a més, li van procurar els recursos materials per a garantir un procés de formació alliberat de temptacions professionals

Victòria dels Àngels: 45 anys al servei de la música.

perturbadores. Victòria va fer molt més que preparar-se per a cantar òpera, com sol passar. Com a dada significativa cal recordar que la primera actuació en públic seva, al marge d'un concurs radiofònic, va ser com a intèrpret de flauta dolça amb l'esmentat grup Ars Musicae. I en aquest procés formatiu cal situar també el paper important que hi va desenrotllar Dolors Frau.

Després va venir la seva carrera impressionant en el nivell més privilegiat

amb actuacions estel·lars als millors escenaris del món, començant pel seu debut triomfal al Liceu ja en la temporada 1944-45. Entrar en detalls exigiria espai un inacabable. Cal esmentar com a dada especialment significativa el seu debut al Festival de Bayreuth del 1961, amb una producció autènticament de luxe, dirigida per Wieland Wagner i tenint com a companys Fisher Dieskau i Windagassen. Ha estat l'única artista lírica catalana que ha trepitjat el mític escenari wagnerià. Una altra fita que mostra la importància universal de la seva trajectòria és que ha estat la primera veu lírica que ha superat la xifra de 5 milions d'exemplars discogràfics venuts. Això en uns anys en què el mercat discogràfic no era tan ufanós.

No cal insistir massa en la magnificència d'una trajectòria de qui la seva col·lega Elizabeth Schwartzkopf va dir: «Tu ens superes a totes perquè ho pots cantar tot». I això és fruit d'aquesta condició intrínseca de música i també dels horitzons amplis i intel·ligents de la seva formació. Victòria dels Àngels ha cantat un vast repertori d'òpera i ha donat versions genials de *lied* alemany, superiors a les de les grans especialistes de parla original. I ha donat un relleu únic al repertori francès i ha portat fins i tot als racons més inesperables del món la riquesa del *lied* culte i popular català, en una tasca de divulgació, profundament sentida, que constitueix una de les aportacions més substancials fetes per un músic del país a la nostra música.

Aquests 45 anys acusen altres circumstàncies. Entre altres, uns moments massa dilatats de buit barceloní, de causes complexes i en tot cas lamentables. També d'incomprensió institucional, així mateix lamentable. En tot cas aquestes circumstàncies no han aïllat Victòria d'allò que ella estima més: l'escalf del públic, posat en evidència per damunt de silencis i incomprensions localitzades. Moments com el recital que va oferir amb motiu del primer concert oficial de Catalunya Música, o més recentment la imposició del títol de Doctora Honoris Causa per la Universitat de Barcelona —un dels moments més importants de la seva vida— amb el clima tan càlid que l'envoltà, situen aquesta dimensió afectiva que mai ha abandonat la nostra cantant i que curiosament ara es manifesta amb una vivor especial. I que es confirmarà amb tota seguretat aquest dia 19 de maig quan surti a l'hermicle del Palau una filla d'immigrants que no s'ha cansat de proclamar l'orgull de la seva condició de catalana.